

Barbora KUŽELOVÁ, *K historii Rolnické školy v Písku ve světle výročních zpráv školy z let 1870–1927*. (Bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických; Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích). České Budějovice 2021, 95 s. včetně příloh.

Posudek vedoucí bakalářské práce

Správní historie z předmoderní a moderní doby nabízí řadu velmi zajímavých témat. Patří k nim i dějiny specializovaných a posléze přímo odborných vyučovacích ústavů vzniklých po polovině 19. století na základě společenské poptávky po konkrétních profesích. Školu, jejíž regionální význam je neoddiskutovatelný, ale která svým zaměřením region jižních Čech v řadě ohledů i překračovala, si zvolila jako téma své absolventské práce Barbora Kuželová, když se rozhodla zaměřit na Rolnickou školu v Písku v období od jejího vzniku v roce 1870 až do první poloviny 20. století.

Vzhledem k tomu, že předkládaná práce vznikala ve velmi složitém období celospolečenských epidemiologických uzávěr, kvůli kterým měla autorka jen omezené možnosti (časové a bohužel i prostorové) studia v archivech a jiných paměťových institucích, vychází se zde v první řadě ze zkoumání tiskem vydaných pramenů. Naštěstí jako bohatý zdroj informací o škole, který každoročně vznikal přímo na ní, a také údajů o jejím vzniku, vývoji, problémech, náplni práce, učitelích, studentech, aktivitách atp. se staly pravidelné výroční zprávy a další tisky typu školních almanachů, příležitostných publikací, vzpomínek a podobně. Vedle těchto však autorka využila také bohatou sekundární literaturu k danému tématu, odbornou i regionální, a ve značné míře i dostupné internetové zdroje.

Po metodologické stránce je předložená práce založena na vytěžení literatury a tištěných pramenů, na analýze a kritickém zhodnocení získaných dat o škole a její činnosti, což autorka doplnila o prosopografické části (např. o řediteli L. Burketovi) a také o důležité komparativní části, kde nabídla porovnání studovaného ústavu s dalšími vzdělávacími ústavami v českých zemích, v jihočeském regionu a zejména v městě Písku. Využití kvantitativních metod autorka zúročila doplněním práce o přehledné tabulky a grafy, které začlenila na vhodná místa, na nichž doplnily text a zdokumentovaly i vizuálně předkládané kvantitativní údaje. Doplnění o osobní vzpomínky na školu a její pedagogy dodává práci z dějin školství a školské správy lidský rozměr.

Po obsahové stránce jde o práci informačně velmi bohatou a v řadě ohledů přínosnou. Autorka zde poprvé shromáždila ve skutečně ucelené formě informace o školském zařízení, které sehrávalo významnou roli v silně agrárně zaměřeném regionu někdejšího Prácheňska, ale i jeho okolí. Jde o první pokus představit komplexně historii Rolnické školy v Písku, a to od jejího založení až po peripetie, jimiž procházela po polovině 20. století, které však jsou v práci spíše stručně načrtnuty. Škola je studována v chronologickém sledu a vedle vlastní vzdělávací činnosti jsou zde zohledněny také sociální aspekty studia, každodennost učitelů i studentů, a v neposlední řadě i postupná modernizace školy, jejich internátních zařízení i doprovodných zemědělských závodů. Práce se věnuje rovněž společenským konsekvencím vzniku a fungování této školy, a proto autorka věnovala pozornost nejen historii zemědělství v českých zemích od konce 18. do počátku 20. století, ale zejména zemědělského vzdělávání a posléze i moderního zemědělského školství, aby tak lépe osvětlila důvody vzniku i význam písecké rolnické školy.

Autorka přiblížila také některé hospodářské a agrární teoretiky a jejich dílo, vydávané zákony a normy, které zemědělskou sféru i zemědělské školství korigovaly a ovlivňovaly, a sleduje i mnohé další důležité aspekty. Neopomněla ani významné události z dějin města Písku ve studovaném období, jemuž se právě kvůli koncentraci vzdělávacích ústavů a dalších kulturních institucí na jediném místě zcela oprávněně přezdívá „jihočeské Atény“.

Po formální stránce je předložená práce zpracována velmi pečlivě a bezchybně. Autorka správně cituje použité prameny i literaturu. Odkazy jsou členěny logicky a poznámky pod čarou jsou sice informačně bohaté, ale výstižné a věcné. Práce nepostrádá ani další nezbytné náležitosti: seznam zkratk, seznam příloh, seznam použitých pramenů a samozřejmě i poměrně bohatý přehled dostupné sekundární literatury včetně internetových zdrojů. Nedílnou součástí práce jsou poměrně bohaté přílohy, které přibližují studovanou školu, její pedagogy i žáky, stejně jako objekty, v nichž tato instituce sídlila.

Bakalářská práce Barbory Kuželové splňuje parametry, které by absolventská práce měla mít. Je to zdařilá studie o zajímavém a významném fenoménu, která přispívá k dějinám vzdělanosti a školství jihočeského regionu. Jde o práci povedenou a inspirativní, a proto ji velmi ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

V Pelhřimově 3. srpna 2021

doc. Mgr. Lenka Martínková, Ph.D.